

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 28/2013-40

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. mája 2013 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka a zo sudcov Petra Brňáka a Marianny Mochnáčovej prerokoval sťažnosť P. B., J., zastúpeného advokátom JUDr. L. Ch., V., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Em/6/2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo P. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Em/6/2011 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Em/6/2011 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

3. P. B. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 900 € (slovom deväťsto eur), ktoré j e Okresný súd Trnava p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. P. B. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 407,55 € (slovom štyristosedem eur a päťdesiatpäť centov), ktorú j e Okresný súd Trnava p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právneho zástupcovi JUDr. L. Ch., V., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti n e v y h o v u j e.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 28/2013-21 zo 6. februára 2013 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie s'ťažnosť P. B. (ďalej len „s'ťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Em/6/2011.

2. Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vidí s'ťažovateľ v ďalej opísanom skutkovom stave:

„Dňa 20. 05. 2009 som Okresnému súdu... doručil návrh na súdny výkon rozhodnutia o úprave styku s maloletou dcérou B. B... nakoľko matka maloletej povinná... nerešpektovala rozsudok Okresného súdu... č. k.: 21 P/9/2008-31 zo dňa 11. 08. 2008...

Okresný súd... uznesením sp. zn.: 10 Em/1/2009-290 zo dňa 19. 04. 2012, teda po takmer troch rokoch, môj návrh na výkon rozhodnutia k č. k.: 21 P/9/2008-31 zo dňa 11. 08. 2008 zamietol, ktorý okrem iného odôvodnil aj tým, že... neskôr, rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k.: 23 CoP/35/2011-251 zo dňa 13. 06. 2011 (právoplatný dňom 13. 07. 2011) bol opätovne upravený styk otca s maloletou...

Realita je však taká, že som svoju maloletú dcéru B. aj napriek môjmu neustálemu úsiliu nevidel od mesiaca apríl roku 2009...“

Ďalej sťažovateľ odôvodnil svoju sťažnosť tým, že „... Okresnému súdu... dňa 10. 10. 2011, prostredníctvom svojho právneho zástupcu podal návrh na výkon rozhodnutia o úprave styku s maloletým dieťaťom, a to s poukazaním na rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k.: 23 CoP/35/201-251 zo dňa 13. 06. 2011, ktorý upravil styk tak, že som oprávnený sa s dcérou stretávať každý párny utorok v čase od 09.00 hod. do 10.00 hod. na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v T., za prítomnosti matky Ing. Z. B. a príslušnej psychologičky - pracovníčky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v T. Matka je povinná maloletú na styk so mnou riadne pripraviť a ja som povinný dodržiavať začiatok i koniec úpravy styku.

Krajský súd v Trnave zároveň týmto rozsudkom rozhodol, že nemožnosť realizácie styku sú si povinní účastníci konania vzájomne oznámiť s dostatočným časovým odstupom a dohodnúť náhradný termín. Vec je na Okresnom súde... vedená pod sp. zn.: 26 Em/6/2011.

... na základe rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k.: 23 CoP/35/2011-251 zo dňa 13. 06. 2011 som sa stretol s maloletou na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v T. reálne dá sa povedať iba raz na chvíľu dňa 26. 07. 2011, po ostatné razy k realizácii styku vôbec nedošlo, čo je zrejmé aj z úradných záznamov v období od 26. 07. 2011 do 04. 10. 2011.

Po podaní tohto návrhu, Okresný súd Trnava ustanovil pre maloletú kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v T... až uznesením sp. zn.:

26 Em/6/2011-23 zo dňa 19. 12. 2011, teda po viac ako dvoch mesiacoch od podania návrhu, pričom... za celé obdobie od 10. 10. 2011 zaslal povinnej Ing. Z. B. iba výzvu s upozornením zo dňa 19. 12. 2011, aby dodržiavala povinnosti voči mojej osobe ako oprávnenému, ktoré jej vyplývajú z právoplatného rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k.: 23 CoP/35/2011-251 zo dňa 13. 06. 2011 bez toho, že by jej bol uložil pokutu, resp. využil ďalšie zákonné možnosti, ako mu to umožňuje ustanovenie § 273 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, iba požiadal Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v T., aby viedli matku ako povinnú k dobrovoľnému plneniu povinností...

... výzvou zo dňa 06. 02. 2012 ma súd vyzval, či trvám na podanom návrhu zo dňa 07. 10. 2011 vzhľadom na vyjadrenie povinnej v zápisnici zo dňa 23. 01. 2012, na čo som súdu dňa 26. 02. 2012 písomne odpovedal, že trvám aj naďalej na výkone súdneho rozhodnutia.

Nakoľko je objektívne preukázané, čo sa týka môjho návrhu na výkon rozhodnutia o úprave styku s maloletým dieťaťom... z návrhu zo dňa 07. 10. 2011, ktorý bol súdu doručený dňa 10. 10. 2011 a je vedený pod sp. zn.: 26 Em/6/2011, Okresný súd... do 11. 04. 2012... nedokázal povinnú Ing. Z. B. primäť k plneniu povinností, ktoré jej vyplývajú z rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k.: 23 CoP/35/2011-251 zo dňa 13. 06. 2011, nezostávalo mi nič iné, ako prostredníctvom svojho právneho zástupcu dňa 11. 04. 2012, podať na Okresný súd... sťažnosť na postup súdu vo veci vedenej pod... sp. zn.: 26 Em/6/2011, ktorá mu bola doručená dňa 16. 04. 2012.

Zrejme len z dôvodu podanej sťažnosti na postup súdu zo dňa 11. 04. 2012 bola môjmu právnenému zástupcovi dňa 27. 04. 2012 doručená výzva zo dňa 20. 04. 2012 s tým, aby súdu v lehote do 30 dní odo dňa jej doručenia oznámil, či si povinná plní povinnosti... na čo môj právny zástupca reagoval písomným oznámením zo dňa 23. 05. 2012.

S poľutovaním musím skonštatovať, že okrem už uvedených úkonov, do dňa podania tejto ústavnej sťažnosti nemám vedomosť o nejakých ďalších úkonoch zo strany Okresného súdu... v právnej veci vedenej pod sp. zn.: 26 Em/6/2011, resp. je nepochybné, že so svojou maloletou dcérou sa reálne neuskutočnil styk od 19. 04. 2009...

Z uvedeného je zrejme a nepochybné, že týmto svojim konaním matka dieťaťa nielenže bráni v mojom styku s maloletou B., ale čo je najdôležitejšie, bráni vlastnému dieťaťu stretávať sa a rozvíjať vzťahy s otcom a teda mu upiera jedno z jeho základných

ľudských práv, ktoré vyviera zo samej podstaty rodičovstva a z doterajšieho konania matky som presvedčený, že moje postavenie otca vo vzťahu k maloletej dcére B. spočíva len v plnení si vyživovacej povinnosti, pričom na súd podala ďalší návrh na zvýšenie výživného...

... Okresný súd Trnava však... vo veci efektívne nekonal, dával tak povinnej dostatočný časový priestor na manipuláciu s maloletou... a zároveň možnosť oddaľovať vykonateľnosť rozsudku...

Podľa môjho názoru, z popísaného priebehu celého konania a jednotlivých úkonov súdu vyplýva, že Okresný súd... bol dlhodobo aj napriek výzvam a urgenciám nečinný, na viaceré nerealizované a zmarené stretnutia nereagoval v zmysle príslušných zákonných ustanovení a svojou pasivitou, resp. nečinnosťou a postupom spôsobil prietáhy v súdnom konaní o výkon rozhodnutia, pričom ani po viac ako tri a pol roka od podania návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia, keď zoberiem do úvahy aj konanie vedenom pod sp. zn.: 10 Em/1/2009, ktoré sa nedá nespomenúť, nakoľko s touto mojou sťažnosťou bezprostredne súvisí, nezabezpečil výkon mojich rodičovských práv pravidelne sa stretávať s maloletou, čím bol a je aj do budúcnosti značne narušený vzťah medzi mnou a maloletou dcérou B. “.

3. Na základe uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhuje, aby vo veci vydal tento nález:

„1. Základné právo P. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava vo veci vedenej pod sp. zn.: 26 Em/6/2011 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn.: 26 Em/6/2011 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. P. B. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 4.000,- EUR (slovom: štyritisíc eur), ktoré je Okresný súd Trnava povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4. Okresný súd Trnava je povinný uhradiť P. B. trovy právneho zastúpenia v sume 269,58,- EUR... na účet jeho právneho zástupcu JUDr. L. Ch., do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

Svoju žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ zdôvodnil s poukázaním „... najmä na dlhotrvajúcu právnu neistotu viac ako tri a pol roka od podania návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia a z toho vyplývajúci vznik materiálnej, ako aj nemateriálnej ujmy... čím bol a je aj do budúcnosti vážne narušený citový vzťah maloletej dcéry B. voči mne, ktorý, s veľkou pravdepodobnosťou, sa už ani v budúcnosti nebude vyvíjať priaznivejšie a ani prípadné finančné zadosťučinenie, ktoré si uplatňujem mi však už nedokáže prinavrátiť zmarené stretnutia s mojou dcérou“.

4. Na základe žiadosti ústavného súdu predsedníčka okresného súdu v písomnom podaní (sp. zn. 1 SprV 118/2013 zo 4. marca 2013) uviedla chronológiu procesných úkonov a ďalej uviedla: „... považujem sťažnosť navrhovateľa proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov za neopodstatnenú, nakoľko úkony vo veci boli vykonávané priebežne a bez prietáhov a predĺženie konania bolo spôsobené potrebou zisťovania skutočností potrebných pre rozhodovanie o predmetnom návrhu.“

5. Právny zástupca sťažovateľa sa k už uvedenému podaniu odporcu vyjadril listom z 27. marca 2013, v ktorom uviedol: „Tvrdenie predsedníčky Okresného súdu... sa nezakladajú na objektívnych skutočnostiach. Otcovi maloletej nezostávalo nič iné len zobrať na vedomie vyjadrenie matky maloletej Ing. Z. B., ktorá sa dňa 13. 12. 2011 vyjadrila, že maloletú B. už viac na stretnutie neprinesie. Dôkazom toho, že otec maloletej sa aj naďalej v roku 2012 domáhal stretnutí so svojou dcérou je, že dňa 26. 1. 2012 adresoval ÚPSVaR v T. žiadosť o vyznenie ohľadne stretávania sa s dcérou v zmysle právoplatného Rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn.: 23 CoP/35/2011-251. Odpoveď na túto žiadosť bola adresovaná z príslušného úradu dňa 27. 2. 2012...“

Na objasnenie veci považujem za potrebné ďalej uviesť, že dňa 05. 03. 2013 sa na Okresnom súde... uskutočnil informatívny výsluch matky ako aj otca maloletej... Vlastne až po tomto sa v následnom termíne uskutočnilo na ÚPSVaR v T. dňa 19. 03. 2013 polhodinové stretnutie otca s maloletou, a to takmer po štyroch rokoch.“

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práv podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci (napr. I. ÚS 157/02, I. ÚS 66/03).

II.

7. Z obsahu sťažnosti, k nej pripojených písomností a zo spisu okresného súdu sp. zn. 26 Em/6/2011 ústavný súd zistil, že sťažovateľ podal 10. októbra 2011 návrh na výkon rozhodnutia Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 23 CoP/35/2011-251 z 13. júna 2011 v spojení s rozsudkom okresného súdu č. k. 20 P/107/2009-217 z 23. februára 2011 na styk sťažovateľa s maloletým dieťaťom B. B., ktorý bol zaevidovaný pod sp. zn. 26 Em/6/2011. Následne boli vo veci vykonané tieto úkony:

- 13. októbra 2011 vyšší súdny úradník požiadal kanceláriu o pripojenie spisu okresného súdu sp. zn. 20 P/107/2009 na nahliadnutie, spis bol pripojený 21. októbra 2011,
- 9. decembra 2011 vyšší súdny úradník požiadal kanceláriu o pripojenie spisu okresného súdu sp. zn. 10 Em/1/2009 na nahliadnutie,
- 12. decembra 2011 kancelária oznámila, že spis sp. zn. 10 Em/1/2009 sa nachádza na krajskom súde od 11. novembra 2010,
- 19. decembra 2011 okresný súd vydal uznesenie č. k. 26 Em/6/2011-23, ktorým ustanovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v T. za opatrovníka maloletej B. B. v právnej veci výkonu rozhodnutia o úprave styku,
- 19. decembra 2011 okresný súd vyzval povinnú na dobrovoľné plnenie uložených povinností krajským súdom pod následkom uloženia pokuty,

- 19. decembra 2011 okresný súd požiadal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v T., aby viedli povinnú k dobrovoľnému plneniu uložených povinností,
- 1. februára 2012 okresný súd dostal od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v T. zápisnicu z 23. januára 2012 z vykonaného pohovoru s povinnou,
- 6. februára 2012 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby v lehote 30 dní odo dňa doručenia výzvy oznámil, či trvá na podanom návrhu,
- 1. marca 2012 okresný súd dostal oznámenie od sťažovateľa, že na podanom návrhu trvá, a ďalej uviedol, že je nevyhnutné, aby okresný súd pristúpil k bezodkladnému výkonu rozhodnutia,
- 19. apríla 2012 vyšší súdny úradník požiadal kanceláriu o pripojenie spisu okresného súdu sp. zn. 20 P/107/2009, kancelária 19. apríla 2012 oznámila, že spis sa nachádza u znalca od 10. februára 2012,
- 20. apríla 2012 vyšší súdny úradník požiadal kanceláriu na zaslanie výzvy právneho zástupcovi a Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v T., aby v lehote 30 dní odo dňa doručenia výzvy oznámili, či povinná dobrovoľne plní uložené povinnosti,
- 27. apríla 2012 okresný súd dostal od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v T. odpoveď, že posledný kontakt sťažovateľa s maloletou sa uskutočnil 13. decembra 2011 a od tej doby sa stretnutia neuskutočňujú,
- 28. mája 2012 okresný súd dostal od právneho zástupcu sťažovateľa odpoveď, že posledný pokus o stretnutie sťažovateľa s maloletou sa uskutočnil 13. decembra 2011, lebo povinná maloletú dcéru priviedla na stretnutie so sťažovateľom nepripravenú, účelovo popudenú proti vlastnému otcovi, ďalej poukázal na postoj povinnej, ktorá nerešpektuje rozsudok krajského súdu sp. zn. 23 CoP/35/2011, a okresnému súdu vytkol jeho zlyhanie, keď nečinnosťou neprimäl povinnú na splnenie uložených povinností, ktoré sa začalo už porušovaním predchádzajúceho rozsudku sp. zn. 21 P/9//2008 z 11. augusta 2008,
- 18. júna 2012 okresný súd vyzval povinnú, aby v lehote 15 dní od doručenia výzvy oznámila, prečo neumožnila sťažovateľovi styk s maloletým dieťaťom, a zároveň aby sa vyjadrila k podaniu právneho zástupcu sťažovateľa doručeného okresnému súdu 28. mája 2012,
- 9. júla 2012 okresný súd dostal od povinnej na výzvu odpoveď,

- 18. júla 2012 vyšší súdny úradník požiadal kanceláriu o pripojenie spisu okresného súdu sp. zn. 20 P/107/2009, kancelária 19. júla 2012 oznámila, že spis sa nachádza u znalca od 10. februára 2012,

- 3. augusta 2012 okresný súd vyzval Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v T., aby v lehote 15 dní od doručenia výzvy oznámil, či sťažovateľ využíva právo na styk s maloletou a či povinná umožňuje sťažovateľovi styk s maloletou v určené dni,

- 28. augusta 2012 okresný súd dostal od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v T, na výzvu odpoveď, v ktorej uviedol, že sa v plnom pridržiava správy zaslanej okresnému súdu 26. apríla 2012 (správa sa nenachádza v spise, pozn.), a od tej doby sťažovateľa ani povinná nekontaktovali psychologičku referátu poradensko-psychologických služieb ani úrad v súvislosti s realizáciou stretnutí podľa rozsudku krajského súdu,

- 26. októbra 2012 vyšší súdny úradník dal pokyn kancelárii, aby z pripojeného spisu sp. zn. 20 P/107/2009 (pred jeho odpojením) boli vykonané konkrétne fotokópie rozhodnutí a znaleckého posudku; kancelárii bol daný pokyn, aby spis predložila sudcovi na určenie ďalšieho postupu,

- 7. decembra 2012 dala sudkyňa pokyn na nariadenie termínu informatívneho výsluchu na 22. január 2013 a pripojenie spisu sp. zn. 20 P/107/2009,

- 10. decembra 2012 okresný súd dostal od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v T. fotokópiu uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v N., odboru kriminálnej polície, sp. zn. ČVS: ORP-1087/OVK-NR-2009 GL z 22. novembra 2011 o pribratí do konania znalca z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie detí v trestnej veci zločinu sexuálneho zneužívania maloletej B. B. neznámym páchatelom, ku ktorému malo dôjsť 19. apríla 2009,

- 14. januára 2013 okresný súd dostal žiadosť povinnej o zrušenie termínu informatívneho výsluchu, resp. jeho preloženie na 23. január 2013,

- 18. januára 2013 bolo úradným záznamom do spisu poznamenané, že z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne sa termín informatívneho výsluchu ruší,

- 24. januára 2013 dala sudkyňa kancelárii príkaz na nariadenie termínu informatívneho výsluchu na 5. marec 2013,

- 5. marca 2013 okresný súd uskutočnil informatívny výsluch povinnej, sťažovateľa a kolízneho opatrovníka, ďalší termín informatívneho výsluchu sudkyňou bol stanovený na 4. apríl 2013.

III.

8. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

10. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza

osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

11. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je aj v exekučnom konaní (v rozsahu zákonných oprávnení a povinností súdu, pozn.) zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná.

Podľa § 272 ods. 1 písm. a) OSP súd je oprávnený nariadiť výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí na základe vykonateľného rozhodnutia súdu. Ďalej podľa § 272 ods. 3 OSP pred nariadením výkonu rozhodnutia súd písomne vyzve povinného, ktorý sa odmieta podrobiť rozhodnutiu, aby sa rozhodnutiu podrobil. V tejto výzve upozorní tiež na následky neplnenia povinností ustanovených v rozhodnutí. Ak sa javí, že účel výzvy možno lepšie dosiahnuť pojednávaním, sudca je oprávnený nariadiť pojednávanie a môže naň predvolať povinného, oprávneného, maloleté dieťa, zástupcu príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo zástupcu príslušného orgánu obce. Súd je oprávnený výzvu podľa odseku 3 uskutočniť bezprostredne pred nariadením výkonu rozhodnutia.

Podľa § 272 ods. 5 OSP súd je oprávnený pred nariadením výkonu rozhodnutia požiadať príslušný orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, prípadne príslušný orgán obce o poskytnutie súčinnosti pri zisťovaní informácií o dôvodoch nepodrobenia sa rozhodnutiu a o poskytnutie súčinnosti pri preverení týchto dôvodov. Ak výzva súdu podľa § 272 ods. 3 OSP zostane bezvýsledná, potom je súd oprávnený podľa

§ 273 ods. 1 OSP uložiť povinnému, ktorý neplní dobrovoľne rozhodnutie, pokutu vo výške 200 €. Pokutu možno uložiť aj opakovane.

Ďalšia možnosť súdu ako donútiť povinného k plneniu uloženej povinnosti je oprávnenie podľa § 273 ods. 2 OSP vyzvať príslušný štátny orgán, aby a) zastavil výplatu rodičovského príspevku povinnému podľa osobitného predpisu, b) zastavil výplatu prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému podľa osobitného predpisu.

12. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Em/6/2011 o návrhu na výkon rozhodnutia stretávania sa otca s maloletým dieťaťom došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Judikatúra ESLP a ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitnosť veci, správanie účastníkov konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

14. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie súdu o zabezpečenie realizácie právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa (styk otca s mal. dieťaťom), a to z dôvodu, že povinná odmieta plniť súdom stanovenú povinnosť. Ide teda o existenčnú vec, o agendu starostlivosti súdu o maloletých, kde sa predpokladá osobitná pozornosť venovaná efektívnemu a rýchlemu postupu súdu (II. ÚS 2/01), aby bol naplnený účel súdneho

konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 OSP) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (napr. I. ÚS 142/03, I. ÚS 145/03, I.ÚS 158/04). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že posudzované konanie sa formálne začalo 10. októbra 2011, teda pred viac ako jeden a pol rokom, vykonali sa v ňom administratívne úkony a k dnešnému dňu nebol nariadený výkon rozhodnutia. V tejto súvislosti nemohol ústavný súd prehliadnuť, že sťažovateľ už v minulosti (20. mája 2009) podal podobný návrh, v rámci ktorého v exekučnom konaní rovnako neboli exekučným súdom realizované účinné kroky na nápravu kritizovaného stavu (umožnenie styku otca s mal. dieťaťom), pričom tento návrh bol v roku 2012 okresným súdom zamietnutý z formálneho dôvodu (zmeny podkladového súdneho rozhodnutia).

15. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že nosnými dôvodmi podanej sťažnosti bolo rozhodovanie okresného súdu o návrhu na výkon rozhodnutia sťažovateľa stretávať sa s maloletou dcérou B. v stanovený čas (každý párnny utorok v čase od 9.00 h do 10.00 h), teda po právnej stránke ide o štandardnú občianskoprávnou vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecného (exekučného) súdnictva.

16. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd pri preskúmaní spisu nezistil zásadné okolnosti, na základe ktorých by sťažovateľ prispel k celkovej dĺžke prebiehajúceho exekučného konania.

17. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom konajúceho okresného súdu v predmetnej veci. Sťažovateľ v sťažnosti nekonkretizoval obdobia, počas ktorých malo dôjsť k zbytočným priet'ahom v napadnutom konaní, ale poukázal na celkovú dĺžku konania formálne od 10. októbra 2011, v skutočnosti však od 20. mája 2009 (pozri bod 14 *in fine*). Úkony okresného súdu v období od 10. októbra 2011, keď mu bol doručený návrh sťažovateľa na výkon rozhodnutia, sú poznačené nečinnosťou, neefektívnosťou

a nekoncentrovanosťou. Okresný súd od 21. októbra 2011 do 9. decembra 2011 a od 1. marca 2012 až do 19. apríla 2012, ďalej od 27. apríla 2012 do 18. júna 2012 a od 28. augusta 2012 do 7. decembra 2012 v trvaní viac ako 8 a pol mesiaca bol absolútne nečinný a nevykonával žiaden procesný úkon vo veci.

18. Okresný súd v tejto súvislosti nepochybne porušil svoje zákonné povinnosti dané mu právnymi predpismi. Konanie na okresnom súde je poznačené ako celok neprimeranou dĺžkou konania, neefektívnosťou a nesústredenosťou. Okresný súd prejavil váhavosť v rozhodovaní veci, keď síce mechanicky vykonával jednotlivé administratívne úkony a opakovane zisťoval skutočnosti, ale vec meritórne neposudzoval. Z doteraz vykonaných úkonov okresného súdu vyplýva, že vo veci sťažovateľa nekonal koncentrovane a bez zbytočných prietáhov. Neefektívna činnosť okresného súdu charakterizuje konanie vedené pod sp. zn. 26 Em/6/2011 ako celok. Uvedené exekučné konanie o umožnenie styku otca s mal. dcérou (na základe právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia, pozn.) doteraz nie je reálne exekučným súdom zabezpečené (podľa tvrdenia sťažovateľa až po ostatnom informatívnom výsluchu povinnej 5. marca 2013 u porušovateľa *„sa v následnom termíne uskutočnilo... 19. 03. 2013 polhodinové stretnutie otca s maloletou, a to takmer po štyroch rokoch“* (pozri bod 5 in fine). Z uvedených dôvodov ústavný súd nepovažuje za potrebné hodnotiť sporadické úkony okresného súdu.

19. Ústavný súd preto dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Em/6/2011 došlo u sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

20. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

21. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľa ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

22. Aj keď ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní sp. zn. 26 Em/6/2011 konal bez zbytočných prietáhov, nepovažoval ale vzhľadom na okolnosti prípadu uplatnenie tejto svojej právomoci za dostatočné na to, aby sa dosiahla vo veci účinná náprava, a preto dospel k záveru, že treba rozhodnúť aj o žiadosti sťažovateľa priznať mu primerané finančné zadosťučinenie. Sťažovateľ v sťažnosti žiadal priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 4 000 € z dôvodov pretrvávajúcej dlhodobej právnej neistoty. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení jeho výšky ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

23. Vzhľadom na doterajšiu celkovú dĺžku konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 26 Em/6/2011, zohľadniac pritom aj predchádzajúce exekučné konanie v rovnakej veci (bod 14 *in fine*), ako aj naplnenie princípu spravodlivosti a posúdenie toho, čo je v hre, považoval ústavný súd priznanie sumy 900 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nepredstavuje realizáciu práva priznaného čl. 46 ods. 3 ústavy, t. j. primerané finančné zadosťučinenie nemožno stotožňovať s odškodným, s náhradou, či už za skutočnú škodu alebo za ušlý zisk. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

24. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovateľovi, ktorý bol vo veci namietaných porušení svojich práv úspešný, vznikli trovy konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátkou. Advokát vykonal 3 úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, spísanie a podanie sťažnosti 23. novembra 2012 a vyjadrenie z 27. marca 2013. Odmena za jeden úkon právnych služieb v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) je 1/6 z výpočtového základu. Za jeden právny úkon (celkovo 2 úkony) vykonaný v roku 2012 patrí advokátke odmena z výpočtového základu 763 €, t. j. 127,16 €, a režijný paušál 7,63 € (127,16 € + 7,63 €), teda spolu = 134,79 €. Za jeden právny úkon vykonaný v roku 2013 patrí advokátke odmena z výpočtového základu 781 €, t. j. 130,16 €, a režijný paušál 7,81 € (130,16 € + 7,81 €), teda spolu = 137,97 €. Celková odmena (celkovo 3 úkony) za právne zastúpenie pred ústavným súdom predstavuje sumu 407,55 €, ktorú je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

25. Ústavný súd nevyhovел v súlade s čl. 127 ods. 2 a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde tej časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu 900 €. Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto rozhodnutia.

26. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2013

